

מטעמי תורת זילים

פרשת וישב – עשרת הרוגי מלכות

כאשר השבטים ראו את יוסף הם ביקשו להמיתו. ראובן רצה להציל את יוסף והציע להשליך אותו לבור, שנאמר "וישמע ראובן ויצלהו מינדם ויאמר לא נקנו נפש: ויאמר אלהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הגדול אשר במדבר ויד אל תשליחו בו למען הציל אתו מינדם להשיבו אל אביו" (בראשית לו, כא – כב). יוסף אכן הושלך לבור וראובן הלך וישב באחד ההרים כדי שיוכל לירד בלילה ולהעלות את יוסף מן הבור (פרקי דרבי אליעזר) פרק לח ד"ה אמר להם ראובן). אך בינתיים האחים החליטו למכור את יוסף לאורחת ישמעאלים שנאמר "ויאמר יהודה אל אחיו מה בצע פי נהרג את אחינו וכסנינו את דמו: לכו ונמכרנו לישמעאלים ונדנו אל תהי בו פי אחינו בשרנו הוא וישמענו אחריו" (בראשית לו, כו – לו).

יש להתבונן, מה עלה בגורלם של אותם עשרת השבטים הקדושים בעבור מה שעשו במעשה המכירה של אחיהם יוסף הצדיק?

הס"מ קטרג במשך מאות שנים על עשרת השבטים הקדושים

הס"מ שתק בכל ימיהם של השבטים ולא ביקש עליהם דין בעבור מכירת יוסף, כיון שהיה יירא מהם הרבה ולא היה יכול לעמוד לפנייהם. אבל אחרי שמתו עמד הס"מ לפני הקב"ה ותבע דין ואמר שכתוב בתורה "וילגב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת!" (שמות כא, טו) ענה לו הקב"ה יוסף לא היה "איש" (זוהר חדש) מדרש איכה דף קיג ד"ה אבל אנו). שהרי היה קטן בן שבע עשרה שנה (עמודיה שבעה) לרי בצלאל הדרשן עמוד שלישי סימן יח ב ד"ה אבל קושיא זו, 'קרבן שבת' לרי בצלאל הדרשן פרק יא סימן ב ד"ה ולהבין את זאת). אז אמר הס"מ הרי גם כתוב "כי למצא איש גלב נפש מאחיו מבני ישראל והתעמר בו ומכרו ומת הגלב ההוא ובערת הרע מקרבך" (דברים כד, ז) (זוהר חדש) מדרש איכה דף קיג ד"ה אבל אנו). וכן המשיכה מדת הדין שבשמים לתבוע דין בכל יום על שהאחים מכרו את יוסף (זוהר פרשת וירא דף קו ע"א ד"ה אמר רבי שמעון, 'פרקי היכלות רבתי' לרי ישמעאל כהן גדול פרק ה ד – ה וכן פרק ו א – ב).

קטרוג הס"מ כנגד האחים של יוסף הצדיק נרמז בפסוק "והקל נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף" (בראשית מה, טו), "והקל" – הוא קולו של הס"מ אשר היה משמיע קולו ומקטרג עליהם מעת מכירת יוסף. ולכן נאמר "והקל נשמע" שמאליו הוא נשמע. וכן "קל" בגמטריא הוא מאה שלושים כנגד מאה ושלושים מחנות של הס"מ, ועם עוד אחד כנגד 'הכולל' הוא יוצא גימטריא שמו המלא של הס"מ שהוא 'סמא"ל'. לכן גם האותיות שבסופי תיבות הפסוק "והקל נשמע בית פרעה לאמר באו אחי יוסף" יוצא צירוף התיבות 'על פי תורה' – כי ענין קטרוג הס"מ היה על פי התורה שנאמר בה "וילגב איש ומכרו ונמצא בידו מות יומת" (שמות כא, טו) (אגרא דכלה' למחבר הספר 'בני יששכר' פרשת וישב על הפסוק והקול נשמע).

זכות יעקב אבינו שעליו נאמר "יעקב אבינו לא מת" (ראה גמ' תענית דף ה ע"ב) עמד לשבטים במשך שנים רבות, ועל ידי כן 'הדין' לא היה יכול לשלוט בהם (יקהלת יעקב) מערכת 'גח' ד"ה וז"ס ו' דגחון שהוא גדולה) כי כאשר נפש יעקב קשורה לעולם הרי הוא מהווה קיום והגנה לכל, ובעבורו מטיב ה' לעם ישראל, כי שורש הצדיק נשאר בעולם הזה (עפ"י 'יערות דבשי חלק ב' דרוש ז' ד"ה ויהנה יוסף וכל השבטים, עפ"י 'יערות דבשי חלק א' דרוש ז' ד"ה וזוהר הטעם שהניח). אלא שאז גברו עוונות ישראל וגברה 'הקליפה' מאוד ונחרב בית המקדש השני (יספר הליקוטוים 'הארי"י ז"ל על ספר משלי סימן כו ד"ה ודע כי כישראלי, ובסוף האלף הרביעי לבריאה) (יקהלת יעקב) מערכת 'גח' ד"ה וז"ס ו' דגחון שהוא גדולה) כבר לא הועילה להם זכות האבות והשכינה הסתלקה לה, והשטן היה מקטרג לקחת את נפשותיהן של עשרת השבטים ולנקום בהם (יספר הליקוטוים 'הארי"י ז"ל על ספר משלי סימן כו ד"ה ודע כי כישראלי).

נגזר על נשמות עשרת השבטים לחזור לעולם הזה ולמות שלא כדין

השבטים עשו תשובה בחייהם על מעשה המכירה של יוסף (תשובת ר' שלמה אלקבץ בסוף ספרו 'ברית הלוי' דף מד ע"א ד"ה פשיטא ל"י לרי יודאי שאין לך, 'מגיד מישרים' לרי יוסף קארו פרשת מטות מסעי אור ליום ז' כה לתמוז ד"ה והלא בעניינא, 'מגלה צפונות' חלק א' למחבר 'שבט מוסרי' פרשת ויחי ד"ה או אפשר ועתה אל תראו) שהרי הם היו צדיקים גמורים (מגיד מישרים) פרשת מטות מסעי אור ליום ז' כה לתמוז ד"ה אבל רוא דמילתא). ואכן התכפר להם, שאם לא כך אז לא היתה מיטתו של יעקב אבינו שלימה בכל יוצאי חלציו (ראה גמ' פסחים דף נו ע"א) (תשובת ר' שלמה אלקבץ בסוף ספרו 'ברית הלוי' דף מד ע"א ד"ה פשיטא ל"י לרי יודאי שאין לך) ולא היתה השכינה שורה על השבטים כאשר אמר יעקב "הקבצו ושמעו בני יעקב ושמעו אל ישראל אביכם" (בראשית מט, ב) (מגיד מישרים) פרשת מטות מסעי אור ליום ז' כה לתמוז ד"ה אבל רוא דמילתא). וגם יוסף מצדו מחל לשבטים על המעשה (יספר חסידים) סימן יא, 'זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה תו פתח, 'מגלה צפונות' חלק א' למחבר 'שבט מוסרי' פרשת ויחי ד"ה או אפשר ועתה אל תראו) מחילה גמורה (ברית עולם) להחיד"א על ספר חסידים סימן יא).

אמנם מחמת הקטרוג הגדול (מגלה צפונות' חלק א' פרשת ויחי ד"ה 'או אפשר ועתה אל תראו' בשם הרב גלאנטי) של הס"מ (זוהר חדש) מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה לך יאות) נידונו (מגלה צפונות' חלק א' פרשת ויחי ד"ה 'או אפשר ועתה אל תראו' בשם הרב גלאנטי) אותן נפשות של השבטים, והן ניתנו לס"מ (מגלה עמוקות – רב אופנים) אופן צג) על ידי שנגזר שייצאו מגן עדן ויבואו להתלבש בעולם השפל בתוך הגוף של עשרת הרוגי מלכות (יקול בוכים' לרב אברהם גלאנטי דף כו ע"ב ד"ה אי נמי הרס), בעבור מכירת יוסף (מגיד מישרים) פרשת מטות מסעי אור ליום ז' כה לתמוז ד"ה אבל רוא דמילתא). ובדבר הזה נעשה לשבטים כזה עוות הדין (מגלה צפונות' חלק א' פרשת ויחי ד"ה 'או אפשר ועתה אל תראו' בשם הרב גלאנטי) שלא היה מאז שנברא העולם (זוהר חדש) מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה תמני מאה שנין). לכן נאמר על בני יעקב "והתעויות אנשי הקהל" (קהלת יב, א) כלומר שהם היו "אנשי הקהל" ואף על פי כן היו צריכים נפשותיהם לסבול עוות דין גדול (זוהר חדש) מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה 'והתעויות אנשי הקהל' וד"ה תו פתחו).

יוסף ראה מה שעתידי להיות להרוגי המלכות ורמז זאת לאחיו הקדושים

יוסף ראה ברוח הקודש מה שעתידי להיות עם עשרת הרוגי מלכות (עיר מקלט) פרשת ויחי מוסרי השליה' והגהות ד"ה האספו ואגדה). לכן כאשר הוא התגלה אל האחים רמז להם ואמר "ועתה אל תעצבו ואל יחר בעיניכם כי מכרתם אתי הגה' פי למחיה שליחני אלהים לפניכם" (בראשית מה, ה), "ועתה אל תעצבו" – דווקא עתה לא תעצבו, אבל לעתיד לבוא אתם תעצבו בעשרת הרוגי מלכות (צירור המור' לרי אברהם סבע פרשת וישב ד"ה והיה ראוי להם להתעצב, 'אלשיך הקדוש' פרשת ויחי בראשית נ, ז ד"ה והיו דבריו, 'עץ הדעת טוב' למחרת"ו פרשת וישב ד"ה ועתה וכו' ראה יוסף, 'שליה' הקדוש' תורה שכתב סוף פרשת ויחי ד"ה אנא שא נא) שהם בניכם ועצמכם. וכן על דרך זה אמר להם "ועתה אל תיראו אנכי אכלכל אתכם ואת טפכם וינחם אותם וידבר על לבם" (בראשית נ, כא) "ועתה אל תיראו" –

דווקא עתה אל תיראו, אבל לאחר זמן אתם תיראו (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב שאחרי) **בנקמת עשרת הרוגי מלכות גדולי ואבירי ישראל** (יעיר מקלט' על טעמי המצוות פרשת ויחי מוסרי השלי"ה והגהות ד"ה האספו ואגידה).

כאשר יוסף הזמין את השבטים לסעוד עמו הוא רמז לזה בדבריו, שנאמר **"וַיָּרֶא יוֹסֵף אֶתְּ בְנֵי מְרִיָּם וַיֹּאמֶר לְאַשֵׁר עַל בֵּיתוֹ הֲבֵאתֶם הָאֲנָשִׁים הַבְּיָתָה וּטְבַחְתֶּם טֶבֶחַ"** (בראשית מג, טז), אמר דווקא **"הָאֲנָשִׁים"** כנגד עשרת האנשים שהיו הרוגי מלכות. וכן כנגדם החל מפסוק זה ועד סוף הפרשה מוזכר עשר פעמים התיבה **"הָאֲנָשִׁים"** (ורבינו בחיי' בראשית מד פסוק יז ד"ה וע"ד הקבלה, שפתי כהן על התורה' פרשת מקץ על הפסוק 'ויקחו האנשים'). והוסיף **יוסף ואמר "וּטְבַחְתֶּם טֶבֶחַ"** כנגד הטבח הגדול שעתידי להיות בחורבן בית המקדש ובהרוגי מלכות (מדרש תלפיות' ענף יוסף ד"ה 'שוחטי הילדים' בשם מקובלים). זה הטעם שיוסף היה מצער הרבה את אחיו במצרים, כי הוא ידע שצדיקים אלו צריכים לעבור צער על מעשיהם, וקיווה שעל ידי כך נשמותיהם לא יהיו צריכות לחזור בגלגול באותם עשרת הרוגי מלכות (יספר המפואר' לר' שלמה מלכו דרשה על שבת הגדול דף כב ע"א ד"ה דע שטלה).

וזהו גם מה שנאמר על יוסף **"וַיִּנְשָׁק לְכָל אֶחָיו וַיִּבְכֶּךְ עֲלֵהֶם וְאֶחָיו כֵּן דָּבָרוּ אִתּוֹ"** (בראשית מה, טו) **כלומר שכאשר האחים התקרבו אליו והוא נישק אותם, הוא הבחין בהם** (ואלשיך הקדוש' בראשית מה, יד ד"ה ומיד וינשק) **ברוח קודשו** (ומגלה צפונות' למחבר ספר 'שבט מוסרי חלק א' פרשת ויגש על הפסוק 'וינשק לכל אחיו, ישמח חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר רביעי פרק עשירי ד"ה סוף דבר הענין) **שהם עתידים לבוא בעשרת הרוגי מלכות על מכירתו, והיה בוכה ומקונן על זה שנאמר "וַיִּבְכֶּךְ עֲלֵהֶם"** (ומגלה צפונות' למחבר ספר 'שבט מוסרי חלק א' פרשת ויגש על הפסוק 'וינשק לכל אחיו, ישמח חיים' לר' מנשה בן ישראל מאמר רביעי פרק עשירי ד"ה סוף דבר הענין, 'דברים אחדים' להחיד"א דרוש יג לשבת זכור דף טז ע"ב ד"ה ועתה). **וכן על זה אמר יוסף לשאר אחיו "וְאַתֶּם עָלוּ לְשִׁלּוֹם אֶל אֲבִיכֶם"** (בראשית מד, יז), **"וְאַתֶּם" – שדווקא אתם תעלו לשלום אל אביכם שבשמים, אבל בעתיד תמותו עוד הפעם כי תתגלגלו בעשרה הרוגי מלכות** (שלי"ה הקדוש' בחלק תורה שבכתב פרשות וישב מקץ ויגש ד"ה ועל ענין זה כתבו).

בשעה שראובן חזר אל הבור וראה שיוסף איננו, הציצה בו 'רוח הקודש' וראה שעתידיים עשרה הרוגי מלכות להיהרג על עוון מכירת יוסף. וזהו מה שאמר ראובן בפסוק **"וַיִּשָּׁב אֶל אֶחָיו וַיֹּאמֶר הֵיכָד אֵינְנוּ וְאֵי אֵנָה אָנִי בָּא"** (בראשית לו, ל) (ישע' הפסוקים' להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק 'הילד איננו ואני אנה אני בא, 'ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת וישב ד"ה הילד איננו), **"וַיֹּאמֶר הֵיכָד" – כלומר מאחר שיוסף הוא "הילד" ולא "איש" לכן השבטים לא עברו על דין "וְגִבֵּן אִישׁ וּמְכָרוּ וְנִמְצָא בְּיָדוֹ מוֹת יוֹמָת"** (שמות כא, טז). **והוא הבין שכל המיתות שהוא רואה בנבואה שעתידיים להיעשות לעשרת הרוגי מלכות – הכל זה מקטרוג גדול ועיוות הדין, לכן ביקש נקמה** (ועמודיה שבעה' לר' בצלאל הדרשן עמוד שלישי סימן יח, ב ד"ה והוא שאמר) **ואמר תיבות "אָנִי אָנָה" שהוא ראשי תיבות "אֵל נְקָמוֹת יְהוָה" אֵל נְקָמוֹת הַפְּיָע"** (תהלים צד, א) (ישע' הפסוקים' פרשת וישב על הפסוק 'הילד איננו ואני אנה אני בא, 'עמודיה שבעה' עמוד שלישי סימן יח, ב ד"ה והוא שאמר).

כאשר השבטים פגשו את יוסף, גם הם ראו את הרעה הגדולה שעשו ואת מה שעתידי לבוא עליהם בגין כך בעשרת הרוגי מלכות, ואמרו ליוסף **"אָנָה שָׂא נָא פֶּשַׁע אֲחִיךָ וְחָטְאתָם כִּי רָעָה גְּמֻלוֹךְ וְעַתָּה שָׂא נָא לְפִשֶׁע עֲבָדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ וַיִּבְכֶּךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֲלֵיוֹ"** (בראשית נ, יז), **כלומר הם ביקשו "שָׂא נָא פֶּשַׁע אֲחִיךָ וְחָטְאתָם כִּי רָעָה גְּמֻלוֹךְ" – עליהם שלא יהיו נענשים כעת על המעשה** (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב' בשם רשביי הקדוש), **"שָׂא נָא לְפִשֶׁע עֲבָדֵי אֱלֹהֵי אָבִיךָ" – על עשרת הרוגי מלכות, עבדי האלקים** (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב' בשם רשביי הקדוש, 'אלשיך הקדוש' פרשת ויחי בראשית נ פסוק יז ד"ה והיו דבריו) **שלא יהיו בכל ישראל כמותם. יוסף שנצנצה בו רוח הקודש הבין את דבריהם ובכה בכי גדול על הריגת הצדיקים, שנאמר "וַיִּבְכֶּךְ יוֹסֵף בְּדַבְרָם אֲלֵיוֹ". ואז הוא ענה להם "וַיֹּאמֶר אֲלֵהֶם יוֹסֵף אֵל תֵּיבָרוּ אֵל תֵּיבָרוּ אֵל תֵּיבָרוּ אֵל תֵּיבָרוּ אֵל תֵּיבָרוּ" (בראשית נ, יט), כלומר "אֵל תֵּיבָרוּ" במה שחטאתם לי כי אני סולח, אבל לגבי מה שיהיה לעשרת הרוגי מלכות' הוא דבר שביד ה', ו'פי הַתַּחַת אֱלֹהִים אָנִי!!' (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב' בשם רשביי הקדוש).**

נשמות השבטים יצאו בעל כורחן מגן עדן והתלבשו בעשרת הרוגי מלכות

נפשות השבטים היו מרגליות שהאירו את כל גן עדן. וכשהן היו צריכות לצאת משם, היו כל אילנות גן עדן צוחים ואומרים **"אוי התעוותו אנשי החיל!"** ושומרי גן עדן היו מזדעזעים, והכרויבים היו עולים ויורדים ולא נתנו מקום להוציא את אותן הנפשות, וכל צבאות של רום השמים היו בוכים ומייללים (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה מאן חמה). **ושערי גן עדן לא רצו להיפתח והיו מעכבים לבל יצאו אותן עשר מרגליות טובות** (יקול בוכים' לר' אברהם גלאנטי דף כו ע"ב ד"ה אי נמי הרס). **וכשהשטן בא להיכנס לגן ולקחת אותן, כל בעלי הגן התקבצו יחד ולא היו מניחים לו להיכנס. אך מחמת שגברו רוב עוונות ישראל, הסתלקה השכינה למעלה ופסקה הארתה** (יספר הליקוטים' להארי"י ז"ל על ספר משלי סימן כו ד"ה ודע כי כישראל), **וגבר כוח ותוקף הדין שבעט באותם השערים והם נפתחו** (יקול בוכים' דף כו ע"ב ד"ה אי נמי הרס), **ואז השטן נכנס בכוח להוציאן** (יספר הליקוטים' להארי"י ז"ל על ספר משלי סימן כו ד"ה ודע כי כישראל).

אותן עשר מרגליות שיצאו מגן עדן, התלבשו בגופות (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"ב ד"ה וכד אינון) **הַתַּנְאִים שהיו צריכים להיות 'הרוגי מלכות'** (ילקוט חדש' פרק עשרה הרוגי מלכות אות י ד"ה וכשיצאו נשמות' בשם ר' אברהם גלאנטי) **שמזמן ימיהם של אחי יוסף לא היו בכל ישראל גדולים כמותם** (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב). **והם באו לתוכם 'בעיבור' כתוספת לנשמתם** (ישע' הפסוקים' להארי"י ז"ל פרשת ויצא סימן ל על הפסוק 'וישכב עמה בלילה הוא, 'יוסף תהלות' להחיד"א מזמור צד על הפסוק 'א-ל נקמות ה' א-ל נקמות הופיע עפ"י הכרעת מהר"י בשיטות השונות, 'פני דוד' להחיד"א פרשת מקץ אות י ד"ה 'וטבוח טבח' ממהר"ח) **לאחר שאותם החכמים כבר גדלו בשנים, ובעת בואם לתוכם הם האירו את עיני שָׁלֹם. לכן ר' עקיבא התחכם רק בגיל ארבעים, ור' אליעזר בגיל עשרים ושמונה, ור' ישמעאל התגדל בתורה אף ששלש עשרה שנה ראשונות הוא היה שוכח כל מה שלמד** (יספר הליקוטים' להארי"י ז"ל פרשת ויחי על הפסוק 'יש אשר כברכתו ברך' ד"ה אך הענין כי הכל). **ומטעם זה אמרו רבותינו "לא נמשכו עשרה הרוגי מלכות אלא בחטא מכירתו של יוסף"** (ראה 'מדרש משלי פרשה א אות יג) **ונקטו לשון 'לא נמשכו' כי הם באו בדרך של 'עיבור' (ידבש לפני להחיד"א מערכת י אות יא ד"ה ובמדרש).**

עשרה הרוגי מלכות היו שקולים כמו השבטים הקדושים (יצרור המור' פרשת ויחי ד"ה והקדוש רשביי ז"ל כתב). **והיה מראה דמות פניהם של עשרה הרוגי המלכות כדמותם של השבטים** (פני דוד' להחיד"א פרשת מקץ אות י ד"ה 'וטבוח טבח' עפ"י ספר הגלגולים שסידר מהר"מ פאפירש, ועפ"י פטש לשון 'תיקוני זוהר' תיקון סט דף קי ע"א ד"ה אמר ליה). **ועוד גלגול נפשות השבטים בהרוגי מלכות נרמז בשמם. שהשבטים שהיו מעורבים במכירת יוסף הם: ראובן, שמעון, לוי, יהודה, יששכר, זבולן, גד, נפתלי, דן, אשר – ושמותיהם עולים גמטריא אלפיים שמונה מאות חמשים ושמונה, וזהו גם הגימטריא של כל שמותיהם הפרטיים של עשרת הרוגי מלכות: רבן שמעון, ר' ישמעאל, ר' עקיבא (עם האות ה'), ר' חנניה, ר' טרפון, ר' יהודה (בן בבא), ר' אלעזר (בן שמוע), ר' ישב, ר' יהודה (בן דמא), ר' חוצפית (המתורגמן) – וזה כאשר שמים פעמיים אות י' לר' חנניה (ורקנאטי' פרשת וישב ד"ה 'ויספר ההיכלות אמר רבי ישמעאל' בשם בעל 'הרומח') או כאשר מונים עוד אות י' כנגד עשר התיבות של שמות החכמים עצמם (מקובל בגימטריא ופשוט. ויתכן שלזה כיוון ספר 'נשמת חיים' מאמר רביעי פרק עשירי ד"ה יוסף דבר עניין' כשהביא את הרמז הזה).**

כל אחד מעשרת הרוגי מלכות קיבל נשמה של אחד מהשבטים הקדושים

יעקב אבינו רמז לבניו כי הם עתידים לחזור כעבור שנים רבות בעבור חטא מכירת יוסף, שנאמר "ויקרא יעקב אל בניו ויעישי מה שפירט בזה). יעקב רמז על מותו העתידי לְכֶם אֶת אֲשֶׁר יִקְרָא אֶתְכֶם בְּאַחֲרֵית הַיָּמִים" (בראשית מט, א) (ירקנאטי על התורה: פרשת ויחי ד"ה ויאמר יעקב אל בניו ויעישי מה שפירט בזה). יעקב רמז על מותו העתידי של יהודה בפסוק "כִּי־בִסָּף בְּנֵי־יִשְׂרָאֵל וְיָבִטוּ וְיָבִטוּ עֵינָיִם סוֹתוֹ" (בראשית מט, יא) (ירקנאטי על התורה: פרשת ויחי ד"ה ויאמר יעקב אל בניו ויעישי מה שפירט בזה). **כי הוא עתיד להתגלגל ברבן שמעון בן גמליאל שיהיה נשיא ומשבט יהודה** (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה גם תבין כל). **וכן על נפתלי אמר "נפתלי אילה שלחה הנתן אמרי שפר"** (בראשית מט, כא) **על שעתיד להתגלגל ברבי חוצפית המתורגמן** (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה גם תבין כל). **שפיו יהיה מפיך מרגליות** (ראה קידושין דף לט ע"ג) (ישמון ששון חלק ה' על יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב ד"ה וז"ש כל). **וגם על זבולון אמר "זבולון לחוף ימים ילפך"** (בראשית מט, יג) **על שעתיד להתגלגל בר' יהודה בן בבא** (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה גם תבין כל) והוא יישב בין שני הרים ובין שתי עיירות גדולות ובין שני תחומי שבת ושם ינעצו בו שלש מאות חניתות של ברזל (ראה גמ' סנהדרין דף יד ע"א) (ירקנאטי על התורה: פרשת ויחי ד"ה ויאמר יעקב אל בניו ויעישי מה שפירט בזה).

ועוד שמעון התגלגל בר' ישב הסופר. לכן ר' ישב לא ניתן לקבורה במותו והשליכו את גופו לכלבים, כי שמעון הוא זה שלקח את יוסף והשליכו לבור בכדי שייהרג (במאור ידן ידיו לר' שמשון מאוסטרופולי הי"ד על ספר 'קרנים' דף כח ע"ב ד"ה ובהו נבין למה). **יששכר שעליו נאמר "ששכר חמור גרם רבץ בין המשפטים"** (בראשית מט, יד) **התעבר בר' עקיבא בן יוסף**, שהיה אומר בהיותו עם הארץ "מי יתן לי תלמיד חכם ואנשכנו כחמור" (ראה גמ' פסחים דף מט ע"ג) (שער הפסוקים: להארי"י ז"ל פרשת ויצא סימן ל' על הפסוק וישכב עמה בלילה הוא: ועי"ש, 'ליקוטי תורה' להארי"י ז"ל פרשת ויחי על הפסוק יששכר חמור גרם, תשובת ר' שלמה אלקבץ בסוף ספרו 'ברית הלוי' דף מד ע"א ד"ה פשיטא לי לר' יודאי שאין לך עפ"י דברי ירקנאטי על התורה: פרשת ויחי על הפסוק ויאמר יעקב אל בניו) **וכשנעשה תלמיד חכם היה ר' עקיבא עוסק בתורה הקדושה כמו "יששכר חמור גרם"** (ליקוטי תורה: להארי"י ז"ל פרשת ויחי על הפסוק יששכר חמור גרם). **וכן נאמר על יששכר "ויקרא מנחה כי טוב ואת הארץ כי נעמקה ויט שקמו לקבל ויהי למס עבד"** (בראשית מט, טו) **ובהו רמזו על ר' עקיבא שעתיד להיות "למס" בייסורים שייסרו אותו בשעת מותו, וגם אז יהיה "עבד" את ה' ותצא נשמתו באמירת "שמע ישראל ה' אלוהינו ה' אלוהינו ה' אחד"** (ירקנאטי על התורה: פרשת ויחי על הפסוק ויאמר יעקב אל בניו).

ראובן שהיה בכור וגדול (ראה רש"י בראשית לו, כב) **התגלגל בר' אליעזר הגדול** (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"ב ד"ה וכד אינון) **שבשל כך היה נקרא 'הגדול'** (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה גם תבין כי רבי אליעזר). **אמנם לבסוף ר' אליעזר הגדול לא היה בין אותם הרוגי מלכות, כי לא נמסרה נשמת ראובן לס"מ** (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"ב ד"ה וכד אינון) **מחמת שהוא לא היה בשעת המכירה לא יוסף וגם הצטער על כך** (קהלת יעקב: מערכת אל' ערך אליעזר בן הורקנוס) **שנאמר "ויששכר ראובן אל הבור והנה אין יוסף בבור ויקרע את בגדיו"** (בראשית לו, כט). **אך כיון שהוא נתן לאחים את העצה להשליך את יוסף לבור שנאמר "ויאמר אלהם ראובן אל תשפכו דם השליכו אתו אל הבור הזה"** (בראשית לו, כב), **לכן גם ר' אליעזר הגדול נתפס על ידי המינים ששמו אותו בבור** (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"ב ד"ה וכד אינון) **ואף העלוהו לגרדום למיתה, ולבסוף ניצל** (גמ' עבודה זרה דף טז ע"ב ראה שם את המעשה) **ועמו ניצלה גם נשמתו של ראובן** (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"ב ד"ה וכד אינון).

כנגד זה רבן יוחנן בן זכאי אמר על תלמידו ר' אליעזר בן הורקנוס שהיה נקרא 'ר' אליעזר הגדול', כי הוא "בור סוד שאינו מאבד טיפה" (ראה משנה אבות ב, ח) (אגרא דפרקא למחבר ספר 'בני יששכר' רמז שכו ועי"ש עוד בדבריו הנפלאים). ועליו התפלל משה רבינו ואמר "יחי ראובן ואל ימות ויהי מתיו מספר" (דברים לג, ו) **שבתבות ואל ימות" תרגם אונקלוס "מותא תנינא לא ימות" – כלומר לא ימות מיתה שניה יחד עם עשרת הרוגי מלכות** (מ'צודת דוד' ה'הרדב"ז מצוה קסט ד"ה וכתב ר' אלעזר כל מה, יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה בענין עשרה הרוגי מלכות). **זוהר לעומת שאר הרוגי מלכות שכפרתם על עון מכירת יוסף היה תלוי במותם שנאמר "אם יכפר העון הזה לכם עד תמותו" (ישעיה כב, יד) (מדרש תנחומא: פרשת וישב אות ב) ובתרגום יונתן כתב על תיבות אלו "אם ישתבק חובא הדין לכוון עד די תמותו מותא תנינא" – כלומר שלא יתכפר העון עד שימותו מיתה שניה בהיותם בגלגול עשרת הרוגי מלכות** (זכר דוד' מאמר א פרק ז דף יח ד"ה חי ד"ה יחרי לפנך' בשם מהר"ם רקנאטי פרשת וישב).

יוסף הצדיק התגלגל בר' ישמעאל כהן גדול (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת וישב על הפסוק ויתנכלו אותו להמיתו ד"ה גם תבין כי רב), **והוא נכנס תחת חשבון עשרת הרוגי מלכה במקום ראובן שיצא. כי יוסף היה הסיבה לדבר** (מ'צודת דוד' ה'הרדב"ז מצוה קסט ד"ה וכתב ר' אלעזר כל מה) **שבגינו אירע כל מה שאירע** (שער מאמרי רו"ל: להארי"י ז"ל מסכת שבת דף יא ד"ה ועתה יש לשאל שאלה, רבינו בחיי בראשית לח פסוק א ד"ה ומה שהיו עשרה) **כפי שנאמר "ויבא יוסף את דבתם רעה אל אביהם"** (בראשית לו, ב) (מ'צודת דוד' ה'הרדב"ז מצוה קסט ד"ה וכתב ר' אלעזר כל מה) **ולפיכך הוא היה צריך להיענש, שהקב"ה מדקדק עם חסידיו כחוט השערה** (שער מאמרי רו"ל: מסכת שבת דף יא ד"ה ועתה יש לשאל שאלה). **ולכן ר' ישמעאל היה יפה תואר כמו יוסף, וכמו שנשבה יוסף בין הגוים במצרים כך נשבה גם ר' ישמעאל** (ראה המעשה גמ' גיטין דף נח ע"א) (שער הגלגולים: להארי"י ז"ל סוף הקדמה לד, יספר הגלגולים: למחרתיו חלק ליקוטים דף לט ע"ב ד"ה יאמנם כל חכמי. ובכתבים המוסמכים להארי"י ז"ל לא התגלו שאר גלגולי השבטים ביהרוגי מלכות).

לופינוס הקיסר הרשע גזר גזירת הריגה על עשרת הרוגי מלכות

לאחר שירדו והתלבשו הנשמות בגוף בעולם הזה, ניתנה רשות לס"מ והוא ירד והכניס רוח (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה לן אות) **מחשבה בלבו של לופינוס קיסר** (יספר הליקוטים: להארי"י ז"ל פרשת ויחי על הפסוק יאיש אשר כברכתו ברך' ד"ה אך הענין כי הכל) **מלך רומי הרשע, שיתבע דין מאותם עשרה צדיקים על מכירת יוסף אחיהם** (זוהר חדש' מדרש איכה דף קיג ע"א ד"ה לן אות). **ולכן הוא ציוה שיתפסו כמה מאבירי ישראל ובראשם רבן שמעון בן גמליאל ור' ישמעאל בן אלישע כהן גדול** (רבינו בחיי פרשת מקץ על הפסוק 'חלילה לי מעשות זאת: ד"ה יעיד הקבלה' בשם ספר ההיכלות של ר' ישמעאל כהן גדול). **ומאוחר יותר נתפסו למיתה עוד צדיקים אחרים** (רבינו בחיי פרשת מקץ על הפסוק 'חלילה לי מעשות זאת: סוף ד"ה יעיד הקבלה).

בעקבות הגזירה ר' ישמעאל בן אלישע עלה אל 'המרכבה' שבעליונים, ושם הוא פגש את סוריא"ל שר הפנים ושאל אותו האם היא גזירה מלפני מלך מלכי המלכים. וענה לו שר הפנים, שבית דין של מעלה אכן כתבו כך על עשרה חכמים ונתנו לס"מ, והוא כתב להשלים את הגזירה של יוגונב נפש מישראל. והוסיף ואמר שר הפנים לר' ישמעאל "קבלו עליכם דין שמים, כי גזירה היא מלפניי. וכששמעו אחר כך החכמים את הדברים מפי ר' ישמעאל כהן גדול הם עשו את אותו היום יום משתה ושמחה (יעמק המלך' לר' נפתלי הרץ ברכך שער התהווה דף לט ע"ב טור ב ד"ה יבאותה שעה שמחו' בשם ר' ישמעאל בן אלישע בספרו 'רזין דרזין') **וזבחו זבחים לאכול שנאמר "אספו לי חסידים בריתי עלי זבח"** (תהלים ג, ה) (פדה את אברהם' לר' אברהם פלאגי מערכת המים' אות כח בשם הר' יוסף אברהם), **והביאו מיני זמר ויין. והם אכלו ושתו וריננו ואמרו "הואיל לעשות ה' אלהי ישראל פלאי פלאים נגילה ונשמחה כשמחת כינור ועוגב"** (פדה את אברהם' לר' אברהם פלאגי מערכת המים' אות כח בשם השבט מוסר) **וקיבלו עליהם בלב שלם ונפש חפצה לקדש את שמו בריבים** (יעמק המלך' שער התהווה דף נט ע"א טור א ד"ה ויאין ספק).

אמנם על אף שכל החכמים שעתידיים להיהרג קיבלו עליהם דין שמים במשתה ובשמחה ומיני זמר ויין (עפ"י 'עמק המלך' לר' נפתלי הרץ בכרך שער התוהו דף ט"ז ע"ב טור ב ד"ה 'באותה שעה שמחו' בשם ר' ישמעאל בן אלישע בספרו 'ריון דרוזין'), **יש לדעת כי לא כולם היו בזמן אחד** (רבינו בחיי פרשת מקץ על הפסוק 'חלילה לי מעשות זאת' סוף ד"ה 'ועיד הקבלה', 'זכר דוד' מאמר ראשון פרק ז ד"ה 'יתגבר הביאור ויתבאר הדרוש') **ולא נזונו כולם ביחד** (רבינו בחיי פרשת מקץ על הפסוק 'חלילה לי מעשות זאת' סוף ד"ה 'ועיד הקבלה'), **אלא אותם חכמים הזמינו עצמם להריגה וקדשו שם שמים ברבים' בזמנים שונים**. בתחילה היה רבן שמעון בן רבן גמליאל ועמו היה ר' ישמעאל בן אלישע. אחר כך בזמן החורבן נהרג ר' חנינא סגן הכהנים. ולפחות חמשים ושנים שנה אחרי חורבן בית המקדש נהרגו עוד חלק מהשבעה הנותרים, ומותם של השאר היה עוד זמן רב אחרי שנת חמשים ושנים לחורבן המקדש (זכר דוד' מאמר ראשון פרק ז ד"ה 'יתגבר הביאור ויתבאר הדרוש').

הקב"ה החליף את עשרת הרוגי מלכות שניצלו ממיתה ועלו למרומים

אחרי שנגמר הדין בפועל על כל אחד מעשרת הרוגי מלכות (מאמר חיקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ב פרק יג בשם הארי"י ז"ל) **החליט הקב"ה בעל רחמים להצילם מידי הרשעים הללו** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור ב ד"ה 'יכל זה היה', 'צמח דוד' בעל שו"ת בית דוד חלק א' פרשת וישב ד"ה 'יש להקשות'). **ואז נדמו דמויות דיוקנם של החכמים על גבי גוים אחרים שהיו אויביהם, ובהם נעשו כל אותם שפטים** (מאמר חיקור דין' להרמ"ע מפאנו חלק ב פרק יג בשם הארי"י ז"ל, 'צמח דוד' למחבר שו"ת 'בית דוד' חלק א' פרשת וישב ד"ה 'יש להקשות' בשם הארי"י ז"ל, 'פרקי היכלות רבתי' לר' ישמעאל כהן גדול שהיה מהרוגי מלכות בפרק ח אות ג ו-ד ע"יש. ראה 'מגיד מישרים' פרשת מטות-מסעי אור ליום שבת ה' מנחם אב ד"ה והלא בעניינא) **גדולים** (י"ד יהודה' על 'מאמר חיקור דין' חלק ב פרק יג) **וייסורים ומיתות משונות** (לב אריה' פרשת ויחי ד"ה ולפי דרכינו). **והתקיים אז בהרוגי מלכות הפסוק 'אִתְּנָן אֲדָם תַּחְתֵּיךָ וְלֹאֲמִים תַּחַת נַפְשֶׁךָ'** (ישעיה מג, ד) (עמק המלך' שער התוהו דף ט ע"ב טור ב ד"ה 'יהבן ואע"פ' ע"יש) **והיו הורגים בהורגיהם** (זכר דוד' מאמר ג פרק צט ד"ה 'שכא ד"ה 'יכבר מצינו' בשם הארי"י ז"ל). **ומלך רומי ושירו לא ידעו כלום מההצלה הזאת** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור ב ד"ה 'יכל זה היה').

ובאותה העת אותם החכמים 'הרוגי המלכות' נעלמו מן העין בגוף ונפש (י"ד יהודה' על 'מאמר חיקור דין' חלק ב פרק יג, 'מדרש האיתמרי' למחבר 'שבט מוסר' דרוש כח ישרים דרכי ה' ד"ה אמנם לעדין לפרש) **כי גופם הזדכך כמו אצל אליהו הנביא** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור ב ד"ה 'יכל זה היה', 'עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'ואל תתמה זה') **והפך להיות ראוי כערך נשמותיהם של בני אדם** (עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'ואל תתמה', 'אמת ליעקב' לר' יעקב נינו מערכת ד אות מג) **והם עלו למעלה בקדושה וטהרה, חיים** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור ב ד"ה 'ואח"כ נסתלק' בשם ספר 'רזא דרוזין' לר' ישמעאל כהן גדול) **בגופם ושלמים בכל אבריהם** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"ב טור ב ד"ה 'הספק הראשון', 'בגדי אהרן' ר' אהרן דרשן פרשת ויחי דף ט טור א ד"ה 'או יובן על פי') **שנאמר "מִמֵּיתִים יִדְדֶךָ ה' מִמֵּיתִים מִחֶלְקֶם בְּחַיִּים וַיִּפְרָןֶךָ תְּמַלֵּא בְּטָנֶם"** (תהילים יז, ד). **ומושבים בהיכל ה' יושבים ראשונה במלכות**. והם עתידים לחזור סמוך לביאת משיחנו ויראו בטובתם של ישראל, עוד לפני תחיית המתים הכללית שתהיה לישראל בסוף ימות המשיח (זכר דוד' מאמר ראשון סוף פרק ח ד"ה 'יכל הקדושים אשר בארץ' עפ"י הריטב"א).

על ידי מסירות נפשם של אותם החכמים הרוגי המלכות (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"ב טור ב ד"ה 'הספק הראשון') **על קידוש ה'** (עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'יהנה בזמן חורבן' ע"יש), **נעשה תיקון גדול** (חווה דוד' על התהלים מזמור ט ד"ה 'או אפשר במה' בשם הארי"י ז"ל) **שהיה מוכרח לקיום העולם** (עפ"י 'מעבר יבקי' חלק מנחת אהרן פרק ח ד"ה עוד על) **וגופותיהם היו בחינת קרבנות** (עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'ואל תתמה') **כאשר בעת הצלתם הם עלו שלמים בגופם לשמי מרומים** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"ב טור ב ד"ה 'הספק הראשון'), **וליקטו והעלו את כל 'הניצוצות' שתחתיהם** (זכר דוד' מאמר ראשון פרק ו דף י ע"א ד"ה 'ורבו מספר' בשם המקובלים). **וניתן על ידם שפע לעליונים** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"ב טור ב ד"ה 'הספק הראשון') **וכוח ושפע אל השכינה** (חווה דוד' מזמור מז ד"ה 'ואית איה אלה אומר' בשם הארי"י ז"ל. ראה העניין ב'שער הכוונות' ענין נפילת אפים אות ט ד"ה 'ודע שזו זמן, וכן 'ספר הגלגולים' למחבר' חלק ליקוטים דף מא ע"א ד"ה 'ודע כי אין המשיח') **עד ימות המשיח** (עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'ואל תתמה מזה'. ראה זוהר פרשת פקודי דף רנד ע"ב היכלות דקדושה ד"ה תח'ז). **ודבר זה היה בכוחם, היות שהם היו נשמות השבטים עצמם שהם שורש כל נשמות ישראל** (עץ חיים' להארי"י ז"ל שער ט פרק א דרוש א ד"ה 'יטעם היות כחי' ע"יש).

ומה שמבואר בגמרא שנעשה מיתה משונה בהרוגי מלכות, כמו אצל ר' יהודה בן בבא שניתנו בו שלש מאות חניתות (ראה סנהדרין דף יד ע"א) **ולשונו של ר' חוצפית המתורגמן שהיתה נגרת על ידי 'זכר אחר'** (ראה גמ' קידושין דף ט ע"ב) **ור' עקיבא שהיה נסרק במסרקות של ברזל** (ראה גמ' ברכות דף טא ע"ב) **ושריפת כל גופו של ר' חנניה בן תרדיון** (ראה גמ' עבודה זרה דף יח ע"א) — **הכל נעשה באותם אלו שהחליפום** (ראה 'פרקי היכלות רבתי' לר' ישמעאל כהן גדול שהיה בעצמו מעשרת הרוגי המלכות פרק ח ג-ה) **שהם לופינוס קיסר בעצמו, אשתו, בניו ושירו** (עמק המלך' שער עולם התוהו פרק סט דף מ ע"ב טור א ד"ה 'הספק הראשון' בשם פרקי היכלות), **בשעה שהתלבש בהם הַצֵּלֶם של עשרת החכמים** (עמק המלך' שער עולם התוהו פרק סט דף מ ע"ב טור א ד"ה 'הספק הראשון'). **ומכיון שאותם חכמים 'הרוגי מלכות' מסרו את עצמם לכתחילה למיתה** (זכר דוד' מאמר ראשון דף כ ע"ב ד"ה 'ואית כיון דבין') **וגם בסוף דמותם התבזתה על גבי גוים ערלים, ועשו בצורתם שפטים** (חוט של חסד' למחבר 'שבט מוסר' פרשת לך לך דף י ע"ב ד"ה 'ויהי ריב'), **וכל הרואים היו סוברים שהם אלו נהרגו – לכן נחשב שכך נעשה להם ממש** (מדרש תלפיות' למחבר 'שבט מוסר' ענין יוסף ד"ה 'הוא על דרך שמבואר) **וכפי המתואר בגמרא ובמדרשים** (חוט של חסד' למחבר 'שבט מוסר' פרשת לך לך דף י ע"ב ד"ה 'ויהי ריב').

והקב"ה נהג עמהם מדה כנגד מדה, לפי שחטאם של השבטים להרוג את יוסף היה במחשבה בלבד ולא בפועל שנאמר **וַיִּקְרָאוּ אֹתוֹ מִרְחֶק וַיִּבְטְרוּ יִקְרַב אֲלֵיהֶם וַיִּתְנַבְּלוּ אֹתוֹ לְהַמִּיתוֹ** (בראשית לו, יח) **וכמו שאמר להם יוסף "וְאִתְּנֶם חֲשַׁבְתֶּם עָלַי רָעָה אֲלֵהֶם חֲשַׁבָה לְטֶבֶה"** (בראשית נ, כ) (ישעיה שמים' לר' יחיאל מיכל הלוי שער ראשון דף יא ע"ב ד"ה 'אמנם יש, 'קרבן שבת' פרק יא סימן ג ד"ה 'הנה הפסוקים') **לכן כנגד זה הגזירה עליהם היתה 'במחשבה' בלבד ולבסוף הם ניצלו מהמיתה** (קרבן שבת' פרק יא סימן ג ד"ה 'הנה הפסוקים'). **והקב"ה רמז על עניין זה למשה רבינו. כי כאשר משה רבינו עלה למרום וראה שעתידיים לשקול ולמכור את בשרו של ר' עקיבא באטליו אחרי מותו, אמר לקב"ה "זו תורה וזו שכרה!!" וענה לו הקב"ה "שתוק כן עלה במחשבה"** (ראה גמ' מנחות דף ט ע"ב) **כלומר שזה יהיה רק 'במחשבה' אך לא במעשה** (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור א ד"ה 'יעל סוד זה'. וראה 'זוהר חדש' פרשת כי תשא דף נ ע"א ד"ה 'ודא בעא משה. וראה רמז יפה על הצלת ר' עקיבא ב'מדרש תלפיות' ענין הריגה ד"ה 'מסכת שמחות' בהערת המחבר).

הקב"ה לא גילה לכתחילה לאותם הצדיקים עשרת הרוגי מלכות את ההצלה שעתידה להיות להם, כי היה ציווי ורצון מאת ה' שיקבלו עליהם עול מלכות שמים באהבה וזה יצטרף למעשה ואז זכותם יעמוד לישראל לטוב כל היום, כי לא יבצר המחשבה הטובה שקיבלו עליהם דין שמים ברצון ותשווקה גדולה (עמק המלך' שער התוהו דף מ ע"א טור ב ד"ה 'יכל זה היה'). ונעשה להם כעין מה שנעשה ליצחק אבינו, שעלה להיעקד ולבסוף הוחלף באילו ואף על פי כן נקבע לו שכר כאילו הוקרב וכאילו עפרו צבור על גבי המזבח. **וכך אותם חכמים נגמר דינם וקיבלו עונשם וטעמו טעם מיתה** (רבינו בחיי בראשית מז, יז ד"ה אבל יש לתמוה, תשובת ר' שלמה אלקבץ בסוף 'בית הלוי' דף מד ע"א ד"ה פייטא לר' יודא) **וצער הריגה** (עמק המלך' למחבר שו"ת 'בית דוד' חלק א פרשת וישב ד"ה 'יש להקשות' בשם הארי"י ז"ל), **ובזה נחשב להם שנהרגו שם ממש** (רבינו בחיי בראשית מז, יז ד"ה אבל יש לתמוה). ה' יראנו נפלאות מתורתו, אמן.

העלון השבוע גם לעילוי נשמות: מאיר בן משה ז"ל, יונה בן שמואל ז"ל, ברטה בתיה בת מאיר ז"ל, חיים בן לייב ז"ל, מרים בת שמואל ז"ל	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: שרה סילבי בת עזירה ז"ל	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: יפה (מוכרתם) בת שרה הייז	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: אשר דוד ז"ל	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: רחל בת גרשון הנוולית משרה	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: יריב בן יהודית הייז	העלון השבוע גם לעילוי נשמות: יהודית בת ורדה רוזיטה וכל משפחתה
ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.	ת. נ. צ. ב. ה.

ניחן תחתיש את העלון לפרסאה או לעילוי נשמות בטל 052-7675933 וכן ניתן לשלוח הערות/תארות ולקבל את העלון במייל teraheim@gmail.com